

Inatsiseqarnermut Ataatsimiititaliap

Inatsiseqarnermut Ataatsimiititaliap ikiaroorartumik eqqussuisarneq pillugu apeqqutai pillugit (FM2017/110)

Inatsiseqarnermut Ataatsimiititaliap massakut aalajangiiffigisassatut siunnersuut ima qulequtaqartoq suliaraa:

"Angallatit nunatsinni talittarfinnut talinnerini avalattussanngornerinilu ilanngaaserisut misissuisarnerat pillugu nukittorsaasoqassappat pisariaqartitsineq, periarfissat piumasaqaatillu pillugit Naalakkersuisut nalunaarusioqqullugit kingusinnerpaamik UPA2018-imi saqqummiussassamik peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut."

Naluneqanngitsutut Naalakkersuisut aalajangiiffigisassatut siunnersuutip allanngortinneqarnissaannik siunnersuuteqarput.

Allannguutissatut siunnersuut ima nipeqarpoq:

Hashi akiorniarlugu nuna tamakkerlugu iliuusissatut pilersaarutip atuutilersinnissaanut sulinermit atatillugu haship ikiaroorartullu allat umiarsuarnik, Kalaallit Nunaannut talittunik eqqussorneqarneri pillugit ajornartorsiutit immikkut iliuuseqarfiginissaat pillugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Allannguutissatut siunnersuutip sukumiinerusumik imarisaa, suliniutillu tassunga attuumassuteqartut, kiisalu taassuma aningaasatigut allaffissornikkullu kinguneqaatissai pillugit paasissutissat erseqqinnerusut Inatsiseqarnermut Ataatsimiititaliap piumavai.

Naalakkersuisut suliniutinut aallartitassatut kissaatigisaani annikitsukkuutaat ataasiakkaat pillugit soorunami Naalakkersuisut oqaaseqarsinnaanngillat, akissuteqaammi ilanngunneqartoq tamanut saqqummiunneqartussaammat. Naalakkersuisulli ataatsimiititaliap apeqquteqaatai sapinngisaq naapertorlugu sukumiinnerpaamik akiniassavaat. Taamatut sillimmartaaruteqarneq ataatsimiititaliamit paasilluarneqassasoq neriuutigaa.

Inunnik, angallatinik usinillu nunat killeqarfii akimorlugit annertuumik assartuussinerup nassatarisaanik, tamatumalu malitsigisaanik nunamut nunamiillu anngiortumik eqqussuillunilu annissuinermit atatillugu, ilanngaaserisoqarnikkut annertunerusumik suliniuteqarnisaq pisariaqartinneqarpoq. Suliat annertusinerat akeqanngitsuunngilaq

22-05-2017
Sags nr. 2017 - 10896

Postboks 1605
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 20 42
E-mail: tax@nanoq.gl
www.nanoq.gl

ilanngaaserisuvullu pikkorissut maannamut ilungersorlutik sullipput. Taamaammallu ukioq manna ukiunilu aggersuni suliniutissanut tunngatillugu aningaasalersuinissamik pisariaqartitat sulit tamakkiisumik annertussusilerneqanngikkallarput.

Naalakkersuisut umiarsuarnik angallattunik nakkutilliinerunissaq kissaatigaat, tassani hashimik eqqussuinermit ujaqqanillu pinneraatiniq annissuinermit atatillugu umiarsuarnik tissiartaatinik misissuinnissaq.

Taakku saniatigut akitsuusersuinermit minnerunngitsumillu ikiarooriniutinut aallussinermit atatillugu Naalakkersuisut makku suliniutigilersaarpaat.

Paasitinneqarnermit aarlerinaatinillu aallaaveqarneq

Tulliuttunut tunngasuni paasissutissanik aarlerinaatinillu aallaaveqartumik suliniarneq:

- Ikiarooriniutit aningaasalluunniit pillugit sukumiisunik suliaassanik nassuiaatit
- Task force nakkutilliinernik piareersarsinnaallutillu ingerlatsisinnassut
- Kinaassusiineq, suussusiineq nalimmassakkamillu iliuuseqarneq

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik suliat ikiarooriniutinut aningaasanulluunniit passusinnissanik imaqtartut pillugit, sulinermit nassuiaatinik sukumiisunik ilusiliissamaartoq naatsorsuutigineqarpoq. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik inatsisunik unioqqutitsinermit pisunik aningaasanik ikiarooriniutinilluunniit nasaarnerup kingorna, suliat ingerlaqqittarnerannut pikkorinnerulissasoq Aqutsisoqarfiup anguniagaraa. Inuit eqqussutitsinermit tunuliaqutaasut aallunneqarnissaat pingaaruteqarpoq, taamaalillunilu inuit nassartut unitsinneqartut kisimik aallunneqarnatik. Sulinermit nassuiaatit piviusorsioqartullutillu sukumiisuussapput. Pisunik aallaaveqartumik misilittagaqarnerulernissaq suleriaatsinillu pitsanngorsaanissaq pisinnaasunngortinneqassapput. Suliniut taamaattoq Kalaallit Nunaanni Politimestereqarfimmut ataqtigiissarneqassaaq. Siunissamilu task foremik sulinermit misileraaneq aallartinneqassaaq. tamatuma nassatarisaanik task forcemi sulilersitat piffissani aalajangersimasuni aalajangersimasuunngitsunilu sukumiisunik suliaassaqartinneqassapput. Task forcet assigiinngitsut suliaasaat ilaatigut Naalakkersuisut politikikkut oqariartuutigisaat naapertorlugit pisassapput, aammali assersuutigalugu, Nuummi qitiusumik allaffeqarfissuarmut, pingaarutilimmik akuusunit tusagassiutitigulluunniit paasissutissanik toqqammaveqartumik ingerlasassallutik.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik aarlerinaatinik aallaaveqarnerusumik akitsuuserisutut sulinermit ingerlatsilersaarpoq. Aarlerinaatinut torrallataanerusumik paasinninnissaq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup ingerlatilersaarpaat, taamatullu aamma aningaasat ikinnerusut atorlugit qanoq eqaannerusumik sulisinnaaneq paasinialersaarlugu. Aarlerinaatinik naliliineq akitsuuserisut annikitsukkuutaanut aggorneqarnerat aallaavigalugu ingerlanneqartassaaq. Suleqatigiiaat taakku immikkoortunut pingaarnernut sisamanut agguarneqassapput:

1. Ataasiakkaat piumassuseq naapertorlugu tunngavigisanut naammassinnittut
2. Ataasiakkaat tunngavigisanik naammassinninniarsarisut, kukkussuteqartartulli
3. Ataasiakkaat tunngavigisanik naammassinninnaveersaarnerusut
4. Ataasiakkaat piaaralutik tunngavigisanik naammassinninnaveersaartut

Tunngavigisat tamarmik immikkut naapertuuttumik iliuuseqarfiginissaat nalinginnaasuvoq. Tunngavik 1 aama 2 annikitsumik aarlerinaatilittut taaneqartarput, tunngavik 3 aamma 4-lu annertuumik aarlerinaateqartuullutik.

Taamaalillunilu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik siuliani taaneqartunut ataasiakkaanut naapertuuttunik iliuuseqartarnissamik kissaateqarpoq.

Annikitsumik aarlerinaatillit pilerilersitsineq annikitsunillu suleriaaseqarluni iliuuseqarfigineqassapput.

Annertuumik aarlerinaatillit kukkuneruiiffigineqartassapput akuersinissaq sioqqullugu kingornalu iliuuseqarfigineqarlutik misissuiffigineqarlutik kiisalu eqqartuussiviit aqqutigalugit malersorneqassallutik.

Suleriaatsit sukumiinerusumik quppernermi tullermi titartagaq 1-imi nassuiarneqarput.

	Aarlerinaat annikitsoq			Aarlerinaat annertoq
Profilip Inissisimaffia	Nammineq piumassutsimik akuersineq inuit akuersaartut	Kaamattorlugit akuersisistat, inuit akuerserusutut tamatigulli akuersineq ajortut	Siunerfilmik akuersisistat Inuit akuersinissamik ingalassimatitsiniartut	Piumassuseringisamik akuersisistat Inuit piaaralutik akuersinaveersaartut
Profilip pissusilersuutai	•Piumassutsimik akuersaartut •Inuit ilisimatinneqareersut	•Akuersaarniartut (annikitsumik piaarinaatsoorneq) •Inuit ilisimatinneqanngitsut	•Akuersinissamut pinaasemeq(piaaraluni iliuuseqarneq) •Ajornanngippat peqataajumangngitsut	•Pinerlunniarmit (Ilsimaaralugit iliuutsit) •Inatsisnik unioqqutitsiluni iliuutsit
Akitsuuserisut piqinnasai		Iliuuseqarneq		
Paasissutissat Pitsaasut, inuit, usit, angallatillu tikiffissaat allarfisaallu pillugit piffisaq eqqorlugu pitsaasumillu paasissutissinneqarneq	•Usit/ifasut/angalaltnik paasissutissat pisariisut •Inuit, usit, angallatillu killeqarfiit akimorlugit ingerlaarnermanik alaatsinaanneq.	Akuersinngitsut periusaat: •Branchit, tunisassiat, piffiit, kingoqqiffiit, ingerlaarfik aallarfilluunniit •Akuersaannginnerit suussusaat (Immersugassat kukkusumik immersornerat, uppernarsaatit kukkusut, malittarisassat arlalinnik paasineqarsinnaasut)	•Angalasut/niuerniat ataasiakkaat akuersaanngitsut issusaat •Akuersaarniarnermik ajornatorsiutit sukumiisut suususersinerat (aaqqisuussat pitsaanngitsut, paasissutissat amigartut katersomeqarnerat	•Inatsisnik unioqqutitsisut/inatsisnik unioqqutitsisinnaasut taakkulu suleqatigisaasa issusaat saniatigullu paasissutissiinerit
Nalillineq Inuit, usit angallatillu tikittut aallarullu aarlerinaataanik nalilersuineq	•Akitsuuserisut pasitsaassaqaarnerat •Nalunaarutit issusaat	•Inuit pissusilersuutaannik paasissutissanik katersineq •Akuersisitsisarnermik suussusiineq alaatsinaannerlu	•Akuersisitsisiniarnermut ajornatorsiuteqaarnerup ajornatorsiutaaneranut sammisunik isiginneriaaseqarneq •Paasiniaaneq	•Iliuuserineqartut sakkortussusaannut atatillugu aarlerinaaanik paasissutissanillu pisariaqartitanik nalillineq •Paasiniaaneq
Iliuutsit Angalasunik niuertunillu pisariaqanngitsumik akomusiinani aarlerinaatinik suussusiinissamik pisariaqartitsineq naapertorlugu iliuutsit	•Nalaatsornermik toqqakkanik misissuinerit	•Siunertalimmik akuersisitsisarnermik iitersuut •Taarsissutit •Kukkunersuinerit •aaqqissuunneri •Alaatsinaaneruneq	•Paasisaqarnikkut alaatsinaannikkullu qunulersitsineq •Kukkunersuinerit annertut •Eqqartuussivitsigit malersuinerit	•Akuersineq sioqqutlugu kingornalu iliuutsit •Kukkunersuinerit annertut •Ilaasunik/usinik misissuinerit •Eqqartuussivitsigit malersuinerit
		Akitsuuserisut angalasut niuertulu ingerlaaiffisaattut kissaataat Akitsuuserisut akulinnerisa sullassaasalu annertusinerat		

Titartagaq 1. Paasissutissanik aarlerinaatinillu aallaaveqartumi suleriaaseqarneq

Akitsuuserisut sulineranni nikikkasuarsinnaaneq eqaatsumillu sulineq

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup nakkutilliilluni sulinerani nunatta sineriaata isorartunerujussua pisarissersuutaavoq. Taamaammat Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup oqartussatut sullissinermini nikikkasuarsinnaassusaa eqaatsumillu sullissinissaa pisariaqarpoq.

Nuup avataani akitsuuserisoqarfinnik pilersitsineq nikissinnaassusermut iluaqutaassaaq, taamaattoq allaffeeqqani annikitsukuutaartumik sulinermi pitsaanngequtit aamma eqqummaariffigineqartariaqarput. Allaffiit minnerusut akitsuuserisunik sisamanik qimminillu ikiaroorntumik ujaasinermit sungiusakkanik marlunnik pingasunilluunniit sulisoqartinneqartariaqarput, siusinnerusukkumi inunnik ataasiakkaanik sulisoqartunik akitsuuserisoqarnerup ingerlavissaannginnera misilittagaqarfigineqareerpoq. Taamaalillunilu assersuutigalugu umiarsuit silaannarmik pitarneqarsinnaanngitsunik initallit taamaallaat akitsuuserisunik arlalinnik peqataasoqartillugu misissuiffigineqarsinnaapput.

Akitsuuserisoqarfiit nutaat assersuutigalugu illoqarfinni annerusuni umiarsuartigut annertuumik angalaffiusuni, soorlu Sisimiuni, Ilulissani, Qaqortumi il.il. inissisimasinnaapput. Illoqarfiit taaneqartut ullumikkut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup allaffeqarfigeriigarai. Taamaattumik allaffinnik taakkuninnga annertusaaneq allaffinnit nutaarluinnarnit pilersitsinermit aningaasartuutikinneruffiussaaq.

Illoqarfiit pineqartut annertuumik angalaffiunerisa saniatigut, akitsuuserisoqarfiit taakku illoqarfiit nunaqarfiillu qanittuaniittut tikikkuminarnerulersissavaat. Akitsuuserinermik sullissineq aamma sullissinermik kiisalu inatsisitigut illersugaanermik misigisaqarnermik aamma imaqarmata eqqaamassallugu pingaaruteqarpoq, piffinnilu akitsuuserisoqarfiit tamatumunnga ikorfartuissinnaapput, ingammik tunngavik 1-imiittunut 2-niittunullu. Taamaammallu akitsuuserisut siunissami allaffissuit avataanni illoqarfinni nunaqarfinnilu takussaanerulissapput.

Taamatutaaq Nuummi sulisut maanna innuttaqqortusiartorneq siunissamilu taamatut ilimagisaqarneq peqatigalugu amerlisarneqassapput. Umiarsualiviliornermullu atatillugu umiarsuartigut assartukkat annertunersaat Nuukkooqqaartalernissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Nuummi allaffik qitiusumik allaffeqarfissatut naatsorsuutaavoq, tassani akitsuuserisut nunatsinnit nalunaarutaat akitsuusersuinermit oqartussatut sullissinerit suliniarnerillu pilersaarusiorneqarlutillu ataqatigiissarneqartassapput. Allaffik akitsuuserisunik misilittagartuunik inatsisilerituunillu ilisimasanik immikkullu ilinniakkanik innuttaasunut akitsuuserisunillu iluaqusersuissapput.

Allaffik qitiusunik suliaqassaaq, paasissutissanik katersinernik atuinernillu, takuuk titartagaq 1.

Akitsuusersuinermit nunani allani suleqateqarneq

Akileraartarnermik Aqutsisoqarfik nunani allani akitsuusersuinermit oqartussaasunik, soorlu Islandimi, Savalimmiumik Danmarkimillu isumaqatigiissuteqarluni sulinermit ingerlatsererpoq. Taamattaq Kalaallit Nunaanni Politiit, Issittumi Sakkutooqarfik umiarsualivinnilu oqartussaasut nakkutilliinermik sulinermit atugassanik Akileraartarnermut Aqutsisoqarfip paasissutissanik avitseqatigiiffigisarpari. Tamannalu

Akitsuuserinermi suliniarnermut nutaamut paasissutissanik aarlerinaatinillu toqqammaveqartumik suleriaatsimut attuumavoq. Siunissami suleqatigiinnerit aarlerinaatinik ataatsimut paasinninnermut peqataaqataassapput.

Tamatumannga annertuliineq nunani allani suleqatigisanik ataatsimiinnerni aallussinermik pilersitsisinnaavoq, tassanilu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup akitsuuserisui annertunerusumik tikeraarlutillu paasissutissanik, suleriaatsinik, iliuusaasunik ilisimatitsissutinillu nunat suleqatigisat akitsuusersuisuinik paarlaateqatigiittassapput.

Aalisarnermik Nakkutilliisut, kommunefogedit akitsuuserisullu annertunerusumik suleqatigiinnerat

Akitsuuserisut oqartussat allat nakkutilliinernik ingerlataannik iluaquteqarsinnaanerannut periarfissaqarpoq. Tamanna assersuutigalugu aalisarnermut nakkutilliisunut kommunefoginullu tunngatillugu. Pisortatut oqartussaasut nakkutilleereernerat akitsuuserisut taamungaannaq tigooraallutik misissuinissaannut pitsaannerusumik toqqammavissiisarpoq. Tamanna angalanermut aningaasartuutunik annikillisaassaaq, aammali inuit ataasiakkaat pisortatut oqartussaasunik naapitsinerannik eqaannerulersitsillunilu ikinnerulersitsissaaq.

Siusinnerusukkut aalisarnermik nakkutilliisut akitsuuserisullu aaqjissuusaanikkut kattunneqarnissaanni tamanna siunertaasimagaluarpoq.

Suleriaatsit sakkussallu

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup ukiuni arlalinnigortuni qimminik ikiaroorartunik ujarlernerme atornerqartartunik sungiusaaneq atuinerlu aalluppaa, tamannalu iluaqutaavoq. Angusarissaarneq immikkut ilinniarsimasunik qimminillu atuinerup suli ingerlanneqarnissaannik nassataqarpoq, immaqalu illoqarfiit pingaarnersaanni avataanilu qimmit qimminillu atuisut amerlillugit. Ingammillu qimminik arlalinnik tipinik nassaarniarsinnaasunik peqarnissamik kissaateqartoqarpoq. Qimmeq ikiaroorartunik ujarlertartoq ataaseq 1 mio. kr-inik aningaasartuuteqarfiusarpoq.

Nakkutilliinerup najuunnerullu annertusineqarnera allakkerivinni umiarsualivinnilu toqqakkani usinik tarrarsuissutinik pisinermik nassataqassaaq. Usinik tarrarsuissutit nuukkasuarsinnaaneq, sukkasuumik sullissineq innuttaasullu pisinnaatitaaffiinik annikinnerusumik innarliineq qulakkeertarpaa. Usinik tarrarsuut 0,3 mio. kr-inik akeqassasoq missingerneqarpoq.

Kangerlussuarmi timimik tarrarsuilluni misissuisalerneq timimik misissuisarnerit annikinnerulersippai. Tamannalu sakkut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi oqartussaasunilu akuusuni allani suliassanik1 annikillisaanermi nassaartarnerit amerlinerannut, inuillu ataasikkaat innarlinginnerullugit suleriaatsinut assersuutissaavoq. Mittarfiit nutaamik ilusilersornerisa pilersaarusiorterannut atatillugu nunatsinnut nunanit allanit isaaviit nutaat assingusunik atortorissaaruteqarnissaat, annertuumik pisariaqartinneqarpoq. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik mittarfiit nutaat

sanaartorneqarnerannut akuliutsinneqassaaq, taamaalilluni akutsuuserisunut init atugassiat naleqquttuunerat qulakkeerneqarsinnaaqqullugu.

Umiarsuarnik kilisaatinillu nakkutilliinermik suliaqarneq annertuujusarpoq, amerlasuutigullu sullulianik silaannarissagaanngitsunik misissuinissami atortoqarnissaq pisariaqartarluni. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik massakkut putsumut anersaartuummik atortorissaarummik ataasiinnarmik Nuummi peqarpoq. Umiarsuit silaannalersugaanngitsunik sullitaanik akitsuuserisutut misissuineq sulinermi avatangiisit akitsuuserisullu isumannaatsuunissaat qulakkeerniarlugu minnerpaamik akitsuuserisunik sisamanik pisariaqartitsivoq. Tamannalu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup nunatsinni umiarsualivinni annerusuni nakkutilliinermi sulinerani atortunik taamaattunik atuisinnaanermik pisariaqartitsivoq. Taamaattunut aningaasaliineq annikigisassaangilaq.

Umiarsuit Kalaallit Nunaanni umiarsualivinnut talittartut amerlanerat eqqarsaatigalugu umiarsuarnik talittunik tamanik ikiaroorartunik allanilluunniit anngiortunik eqqussukkanik ujarlernissaq qaqugukkulluunniit pisinnaajunnangilaq.

Naliliineq

Akitsuuserisut nalunaarutigineqartunik aarlerinaatinillu toqqammaveqarlutik sulinissaata kissaatiginartuunera siuliani allassiumasut eqikkarneraat, tamanna maanna paasissutissanik pissarsiffiit, nutaamik nunat tamalaat akornanni attavinnit pissarsiffiit toqqammavigalugit pisassaaq. Peqatigisaanik nunat tamat akornanni akitsuusersuineramik suleqatigiinneq kiisalu ilisimatitsissutinik, paasissutissanik suleriaatsinillu paarlaateqatigiittarnerit annertusarneqassapput. Sukumiinerusumik misissuineq tunuliaqutaralugu, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup piffinni akitsuuserivinnik ammaanissaq, sulinermilu atortussanik nutaanik pisinissaq kissaatigaa. Tamatumanilu soorunami inuit naapertuuttunik piginnaasallit isumalluutillu, pisariaqartut pissarsiarinissaat pisariaqarpoq.

Tamanna Nunatta Karsiata aningaasaataanik ataavartumik tulleriiarneqarnerannut ilaassasoq Naalackersuisut isumaqarput.

Tulliuttut siuliani taaneqartuni nakkutilliinerunissami najuunnerunissamilu atugassatut allattugaapput. Qanoq annertutigisumik suliniarnissat apequtaatillugit akit allanngorarsinnaapput.

Sullississut	Aki	Oqaatigisassat
Qimmeq ikiaroomartunik ujarlertartoq akitsuuserisorlu	1.000.000	Akitsuuserisumut ataatsimut ukiumut aningaasartuut
Usinik tarrarsuut	300.000	Ataatsimut aningaasartuut, qaavatigut aserfallatsaaliineq ilineqassaaq
Init	250.000	Ukiumut aningaasartuut
Inini atortut	250.000	Ataasiartumik aningaasartuutit
Angalaneq	100.000	Akitsuuserisumut ataatsimut ukiumut
Akitsuuserisut suliarortitat ineqartinneqarnerat	100.000	Akitsuuserisumut ataatsimut angalatitamut ukiumut aningaasartuut. Ullut angalanerit 100-t ullormut 1000 kr.
Ukioq ataaseq ilinniartitaaneq	2.000.000	Ukiumi siullermi ilinniartitaanermut aningaasaliissutit, nutaatut sulilersut amerlasuut sungiusarneqarlutillu allagartartaarnissaat pissutigalugu amerlanerussapput.
Ukiup tulliani ilinniartitaaneq	1.000.000	
Biilit immikkut atortulersukkat	650.000	Biilimut ataatsimut orsussaq iluarsartuussinerillu ilanngunnagit ataasiartumik aningaasartuut
Putsumut isernermi atortut	25.000	Iluarsartuussinerit ilanngunnagit ataasiartumik aningaasartuutit

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Aqqaluaq B. Egede